

A TENGERPART

NAPILAP

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. június 2.

121. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Via del Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos betű sorja 40 fillér.

Az olasz kereskedelmi tengerészet terjeszkedése.

Az 1910. július 1-én életbeléptetendő új hajózási szerződéseket már letette a római parlament asztalára Schanzer olasz postaügyi miniszter.

A társaságok között, amelyekkel a kormány szerződése lépett, van egy külföldi is, a „Nederland“, amely a Genua—Bataviai forgalmat bonyolítja le. A tyrrheni, adriai, tunisi, tripolisi, egyiptomi, levantei, indiai, chinai, vöröstengeri, zanzibari és középamerikai járatokat, amelyek eddig a Navigazione Generale Italiana és a Veloce olasz hajóstársaságok szolgálatát képezték, új feltételek mellett a Lloyd Italiano hajóstársaságra ruházták, amely ezen alkalomból a Lloyd Generale Italiano nevet vette fel. A szerződés 20 évre kötött, amelyből 5 próbaév az állam felügyelete alatt; ezen öt év eltelté után fogják a szubvenció összegét véglegesen megállapítani.

Az első két kísérleti év alatt az évi államsegély 15.822,000 líra, a következő három évben pedig évenként 17.322,000 líra. A társaságnak jogában áll az első 5 évben régi hajókat tartani a forgalomban, de köteles azokat ezen idő elteltére új hajókkal pótolni, olyanokkal, amelyek az előírásoknak megfelelnek. Ezen rendelkezés alapján a Lloyd Generale Italiano megvásárolta a Navigazione Generale Italiana 48 régi hajóját 19 millió líráért. Az új hajók építéséhez szükséges tőkét a társaság új részvények és elsőbbségi kötvények kibocsátásával fogja megszerezni. Ennek a kamatoztatása és amortizálása az államsegély útján fog biztosítani. Az első öt évben a részvényeseknek fizetendő osztalék nem haladhatja meg a 3%-ot. A 3%-on felüli évi nyereség 5%-ig egy tartalékalap létesítésére fog fordítani és az 5%-on felüli nyereségből egy másik tartalékalap létesítendő, amelyben az 5-ik év végén 50%-al az állam fog részesedni. Ha a befektetett tőke a 3%-os kamatozást meg nem hozza, úgy garantálja az állam a hiányzó összeget a megállapított szubvenció 1/20-ának erejéig. Ezt a 3%-os kamatozást biztosítja az állam az 5 év eltelté után is, és pedig az évi szubvenció 1/10-ének összegéig, vagyis ennyi hiánynak évenként való pótlására az állam kötelezettséget vállal. Az első 5 év eltelté után a hajók korának maximuma: a személyszállítóhajóké 20 év, a teher szállítóké 30 év. A fuvardíjak a megállapított szempontok szerint határozandók meg, úgy, hogy a maiaknál mintegy 30—35%-al olcsóbbaknak kell lenniük.

A többi társaságokká is megújították a szerződések az eddigi rendelkezésekkel szemben jelentékeny módosításokkal, így a Società Veneziana-val a velence—calcuttai, a Pugliával a Bari—Antivári, Messina—Brindisi stb., a Società Livornese-val a toscanai, a Società Siciliana-val a Nápoly—palermói, a szicíliai és

calabriai parthajózás és a Società Navigazione Marittima e Fluviale-val a nápolyi öböl szolgálatát illetőleg.

Ezek a szerződések 1908. április 5-én hozott új törvényhez alkalmazkodnak, a szubvenció összegét kivéve, amely jóval magasabb, mint volt az említett törvényben s emiatt a a törvényhozás jóváhagyását ezekhez is be kell várni.

Az olasz hajózási társaságok múlt évi mérlege is feltűnteti a világtengerészet helyzetének kedvezőtlenességét.

Az Italia, amelynek 12 millió líra az alaptőkéje, 114.846 lírát veszített, 1907-ben 559,000 líra volt a nyeresége és 5 százalék osztalékot fizetett.

A Veloce, amelynek 11 millió az alaptőkéje, 195.514 lírát veszített, míg az előző évben 5%-ot fizetett részvényeseinek.

A Lloyd Italiano, amelynek 21.6 millió líra az alaptőkéje, 115,215 líra veszteséget szenvedett, míg 1907-ben 1.668,000 líra volt a nyeresége és 7 1/2% osztalékot fizetett.

Itt említendő, hogy a Navigazione Generale Italiana, mely 1908. június 30-án zárta le az utolsó mérlegét, 4.045,232 líra nyereséget ért el, 6 2/3%-ot fizetett az előző évi 8 1/3%-kal szemben.

— A monarchia és az olasz egység jubileuma. Egy magas állású prelátus, akit egy hírlapíró meginterviewolt, megcáfolta azt a hírt, hogy Ausztria-Magyarország a szentszéknek akar kedvében járni és egyenesen a Vatikán kérésére nem vesz részt hivatalosan a római jubiláris kiállításon. A főpap a lehatározottabban kijelentette, hogy az osztrák-magyar monarchia e részben nem tett kérdést a Vatikánnal és a Vatikán nem kívánta, hogy Ausztria-Magyarország maradjon távol a római jubiláris kiállítástól.

UJDONSÁGOK.

—Az iskolaszék ülése. A városi iskolaszék szombat estére tervezett ülése a jelenlevők csekély száma miatt elmaradt. Az ülést holnap szerdán tartják meg.

— A nyári hajóraj látogatása. Haditengerészetünk nyári hajórajja, amely az „Erzherzog Carl“, „Erzherzog Ferdinand Max“, „Erzherzog Friedrich“, „Habsburg“, „Babenberg“, „Árpád“ csatahajókból, a „Pelikan“ torpedóvezérhajókból, továbbá a „Turul“, „Pandur“, „Tryton“, „Hydra“ torpedóhajókból áll, mint jelentettük is, szombaton délután kikötőnkbe érkezett.

Vasárnap reggel kilenc órakor József főherceg az „Erzherzog Carl“ vezérhajóra ment, hol Hans Antal ellentengernagy fogadta a tisztikar élén s szemlét tartott a legénység fölött. A főherceget a hajóra érkezésekor és távozásakor az előírt tisztelettel üdvözlétek.

A hajóraj parancsnoka Hans Antal ellentengernagy a főbb tisztek kíséretében tegnap délelőtt meglátogatta Nákó Sándor gróf kormányzót, Wickenburg István gróf kormányzó-helyettest, Vio Ferenc dr. podesztát, akik a látogatást még a délelőtt folyamán viszonzták az „Erzherzog Carl“ admirális hajó fedélzetén. A látogatás alkalmával a szokásos üdvözlések hangzottak el.

Tegnap délután a legénység általános kimenőt kapott s nagy csapatokban keresték fel a város mulatóhelyeit. A hajóraj holnap a hajnali órákban Dalmáciába indul.

— Borvizsgálat. Megirtuk, hogy a földművelésügyi minisztérium a fiumei borerkesdőknel váratlanul borvizsgálatot rendelt el. A borvizsgálatot Ludvig Ferenc, a boszniai és hercegovinai országos kormány nyugalmazott udvari tanácsosa, a földművelésügyi minisztérium kiküldöttje végezte Beusterien rendőrtiszt és két detektív kíséretében. A borvizsgálaton, amely május 18-tól 29-ig tartott, huszonnégy kereskedőtől 231 bormintát vettek, amelyet az országos borvizsgálati bizottsághoz küldenek fel. A vizsgálat rendben folyt le.

— Ötszáz koronáért megvásárolt leány. Ormai rendőrtisztviselő tegnap érdekes bűnügyben folytatott nyomozást.

Hetekkel ezelőtt ugyanis megjelent nála Papic Corjek 19 éves jaskai születésű pincérnő és kérte a rendőrtisztviselőt, hogy vegye fel őt a fiumei pincérnökről vezetett lajstomba, minthogy ő a károlyvárosi nyilvánosházából eljött és szabadakaratóból Heidenfeld Mór éjjeli mulatóhelyére akar szerződni.

A rendőrtiszt, mivel a belajstromozás ellen semmi törvényes ok sem merült fel, teljesítette Papic Corjek kívánságát.

Tegnapelőtt azonban megjelent a rendőrségen a leány atyja Iván Corjek károlyvárosi kőműves és kérte Ormai rendőrtisztet, hogy leányát, akit tudomása szerint egyik fiumei éjjeli mulatóhely tulajdonos megvásárolt, vezettesse elő.

A feljelentés alapján Ormai detektivekkel elővezettette a leányt, aki bevallotta, hogy a belajstromozás idején tett bejelentése nem felel meg a valóságnak, minthogy ő nem szabad akaratóból jött Fiuméba, hanem Heidenfeld Mór üzletvezetőnője, Gergő Róza kísérte Károlyvárosból Fiuméba, továbbá, hogy Heidenfeld ötszáz koronáért vásárolta meg a károlyvárosi mulatóhely tulajdonosától.

A kihallgatás során elmondotta még a leány, hogy ő a hamis adatokat Gergő Róza utasítására és parancsára mondotta el a belajstromozásnál, mert az üzletvezetőnő őt megfenyegette s annak állítása szerint ha az igazat bevallaná, Heidenfeld anyagilag károsodna. Ormai rendőrtisztviselő, miután a vizsgálatot befejezte, Gergő Rózát közokirat hamisításra való felbujtásért és csábításért letartóztatta s az iratokat azonnal áttette az ügyészhez. Papic Corjeket pedig a mulatóhelyről eltávolítottatta.

Ormai rendőrtiszt Gergő ügyében tegnap az ügyészséggel tanácskozott s mint értesülünk az ügyészség nem hajlandó a vád képviselőt vállalni. Ez esetben a rendőrség intézkedne. Említésre méltó, hogy a tegnap esti mulatóhelyek ellenőrzésénél a rendőrségi kiküldött Papic Corjeket apjával együtt a mulatóhelyen találta.

— **Nagy verekedés egy leány miatt.** Slavich Mária 42 éves háziasszony aki a Via Operai 10 sz. alatt lakik, vasárnap megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy az előző estén fél 11 óra körül a lakásában megjelent egy Blasich József nevű a szomszédban lakó fiatalember aki csakhamar sértegetni kezdte Slavichnének Paszkála nevű leányát. A fiatalember sértegetései miatt a leány bátyja segítségére jött nővérének. Ebből aztán verekedés támadt, melyre előszaladt Blasichnak 21 éves Péter nevű bátyja, ki Slavichné megütötte és leteperte a földre s rugdalni kezdte. Időközben oda jött Slavichné férje is, aki a támadó fiatalembereknek ment, de ekkor ott termett a már verekedő két Blasichnak Vince nevű tengerész testvére s ekkor általános verekedés támadt. A verekedés közben mindnyájan könnyebben megsebesültek. A rendőrség Blasich Józsefet, mint a verekedés előidézőjét letartóztatta, míg Vince nevű testvérét aki az itt horgonyzó egyik hadihajón tengerész, átadta egy katonai őrártatnak.

— **Kocsmai verekedés.** Posmadi István a Via Voloscan levő kocsmájában tegnap este Virge András, Malech Márton zalamegyei napszámok mulattak. Mikor a kocsmáros felszólította őket, hogy ne énekeljenek és hagyják el a helyiséget, mert a kocsmát be kell zárni, mindketten nekimentek Posmadinak és a férje segítségére siető asszonynak. Verekedés közben Virge megsebesítette a kocsmáros a nyakán és arcán, a feleségét pedig balkarján megharapta. A verekedés zajára elősiető rendőrök a két duhajkodót a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták őket.

— **Apja pénzével Fiuméba szökött.** Tegnap este a Teatro Fenice melletti vendéglőben nagy mulatságot csapott egy jól öltözött fiatalember. Mindenkit borral, sörrel és enni-alóval kínált s könnyelmű pénzszerzése akkora arányokat öltött, hogy a detektíveknek is feltűnt, akik jelentést tettek az inspekciós rendőrtisztviselőnek. A rendőrtiszt utasítására megfigyelték a költelező fiatalembert, majd ma reggel a De la Ville szálloda 33-ik számú szobájából a rendőrségre kísérték, ahol igazolásra szólították fel. A fiatalember kissé megijedve elmondotta, hogy ő Károly Lajos 21 éves budapesti magántisztviselő s állítását keresztlevéllel is igazolta. A költelezése vonatkozólag pedig előadta, hogy szülei megbízásából ezeröttszáz koronát visz Velencébe, ahol apjának fogja átadni, aki ott kereskedelmi ügyekben tartózkodik.

A kihallgatás közben azonban bevallotta, hogy ő Dózsa Pál 17 éves budapesti tanuló s hogy apjának a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank erzsébetvárosi fiókjánál vásárolt kétezer korona névértékű négy százalékos koronajáradék kötvényét ellopta, elzalogosította s az így szerzett pénzzel Fiuméba szökött. Előadása szerint már napok óta itt tartózkodik s mindenütt költelezett. A rendőrtiszt e vallomás alapján a szökevény tanulót letartóztatta s a nála találta százharmincnyolc darab tiz koronás aranyat, két darab ötven koronás bankjegyet és 3 korona 76 fillér aprópénzt, továbbá egy töltött revolvert elkobozta. A könnyelmű diák szüleit pedig a budapesti rendőrség útján táviratilag értesítették.

— **A tengerbe esett.** Tegnap a késő reggeli órákban nagy népcsődületet okozott a

Moló Adamichon egy epileptikus ember, aki hirtelen szívgörcsöt kapott s eközben a tengerbe esett. A szerencsétlen embert sikerült a tengerből kimenteni, majd a mentők a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy az illető Gherbincich Pasquale fiumei egyén s esés közben a fején megsérült.

— **Baleset a kikötőben.** Vasárnap este nyolc óra felé kisebb baleset történt a kikötőben. A Hrvatska hajóstársaság Svacic és Petar Zrinski gőzösei majdnem egyszerre érkeztek a Riva Orientalehoz s oly közel jutottak egymáshoz, hogy kikötés közben összeakadtak s csak hosszas fáradozás után sikerült a két hajót egymástól elválasztani. A balesetnek nagy nézőközönsége volt. Kár nem történt.

— **Elfogott kivándorlási ügynök** Szombaton este a Magyar-Horvát hajóstársaság „Hegedüs Sándor” gőzösnél szolgálatot teljesítő rendőr Drabac Rade és Stanisavljevich Magdalena gracaci napszámokat a rendőrségre kísérté, mert Velencén át Amerikába akartak utazni. A rendőrségen bevallották, hogy ők 270 koronát adtak Aybaba Márkus kivándorlási ügynöknek, aki azt ígérte nekik, hogy utazás közben semmi kellemetlenségük sem lesz. A rendőrség Aybabát, aki már többször követett el kivándorlási csalást, letartóztatta.

— **Abbazia vendégei.** A szomszédos Abbazia fürdő- és üdülőhelyet január 1-étől bezárólag május 26-áig összesen 14.835 vendég látogatta meg. Május 19-étől 26-áig a vendégek száma 584-el szaporodott. A május 26-án ott üdülők száma 2261 volt.

— **A kerekék alá került.** A Piazza Scarpán tegnap délután öt óra tájban súlyos baleset történt. Néhány gyerek egy a téren veszteglő kocsi befogta magát s azt huzni kezdték. Az egyik közülük Urek József 13 éves bádigos tanonc a kerekék alá jutott. Sikoltozásaira a járókelők a kocsihoz futottak, hol a fiu eszméletlenül feküdt a kerekék mellett. A szerencsétlen gyermek lábáról a hus foszlányokban lógott sőt egy helyen a lábszárcsontot is látni lehetett. A mentők szállították a kórházba; állapota súlyos.

— **Egy fiatalember súlyos balesete.** Szombaton délután a kórházba szállították Fuszina Alfonz 17 éves fiatalembert, ki keresztcsontja tájékán valamint gerincének alsó részén súlyos sérüléseket szenvedett. Megállapították, hogy a szerencsétlen fiatalember egy Deltán történt baleset áldozata. Állapota nagyon súlyos.

— **Osztrák verseny a magyar hajózás ellen.** Többször regisztráltak már az osztrákoknak azt az állhatatos törekvésűt, amelylyel a magyar tengerhajózást eddigi pozíciójából kiszorítani igyekeznek. A dalmát és a kispart-hajózási szolgálaton kívül az oceanontuli forgalomban is föl-fölütötte a fejét az osztrák versengés, hogy győngitsen bennünket. Nem szólva a most kovácsolt és a jövőre kiható tervekről, elég, ha ezúttal rámutatunk a Austro-Amerikana hajóstársaság viselkedésére. Ez a vállalat már két évvel ezelőtti versenytársaképpen lépett föl a délamerikai hajózásban és szívós kitartásával elérte azt, hogy a magyar „Adriá”-tól elhódította a jól jövedelmező laplatai vonalat. Az Adria és az osztrák Lloyd, amely együttesen végezte braziliai vonalán ezt a szolgálatot, kénytelen volt meghajolni az új versenytárs előtt és átengedte az elhódított területet. Csak-hogy ez az engedékenység még nem elégítette ki teljesen az osztrák sóvárságot, amely a teljes délamerikai hajózásban kíván részesedni. Így az Austro-Amerikana a Lloydal meg-egyezve, az Eskoptbank és a Zsvnotenszka-bank finanszírozásával, új alapokra fektetett hajózási vonal létesítésére tett ajánlatot az osztrák kereskedelmi kormányának. A tárgyalások meg is indultak és az előző osztrák kormány készségesnek mutatkozott arra, hogy a Triesztből kiinduló délamerikai rendszeres hajójáratokat 800 ezer korona állami támogatásban részesítse. Közben azonban változtak a viszonyok, a régi kormány új kabinet váltotta fel és az újból megkezdett tárgyalások során a hajóstársaságok már egy milliónál nagyobb szubvenciót kívántak. Komolyan lehetett attól tartanunk, hogy ezek a tárgyalások sikerre vezetnek és a magyar tengerészet újabb megrövidülést szenved. Ugy látszik azonban, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter nem hagyta figyelmen kívül a magyar hajózást fenyegető veszedelemet és utalva a magyar és az osztrák hajózás között fennálló egyezményre,

kifogásolta az egyoldalú elintézt az állami támogatás égisze alatt. Így történt most, hogy az osztrák kormány „köszönétét fejezve ki” az ajánlatot tevő hajóstársaságoknak, a tárgyalásokat megszakította és kijelentette, hogy a délamerikai hajózásra vonatkozóan új állapotot keres. Egyben pedig tudomására adta az ajánlkozónak, hogy igényeiket mérsékeljék, mert a kívánt szubvenció támogatást nem adhatná meg nekik. Reméljük, hogy a délamerikai hajózás ideiglenes egyezményének lejártakor kormányunk kellően meg fogja védeni érdekeinket és az osztrák törekvésekkel szemben hathatós biztosítékot fog szerezni tengerészetünknek.

— **Rendőri hírek.** Müller Mária fiu-me és Jivesich Katalin costrenai elárúsítónöket ma reggel a rendőrségen előállították, mert a vásárcsarnokban összevesztek és nyilvános botrányt okoztak.

Russ Martino klagenfurti egyént tegnap este letartóztatták a Via del Fosso egyik tömeglakásában mert a portás állítása szerint lopni akart.

Weisz Béla budapesti illetőségű egyént tegnap a Danubius hajógyárnál letartóztatták, mert némának tetelve magát, könyörödmányokat gyűjtött. A koldulást olasz és német nyelvű cedulák segítségével követte el. A rendőrség, mint ahogy Weisz viselkedése gyanús volt, a budapesti rendőrségtől táviratilag kért felvilágosítást.

Paschiera József munkást feljelentették, mert a Toretta egyik kocsmájában megverte Sopp Pétert, a Daniubius hajógyár mentőjét, a ki jobb szemé fölött megsebesült.

Sustar Ágostont ma éjjel letartóztatták, mert Vrkovac Magdalenát megtámadta, a földre dobta és megverte. Vrkovac könnyebben megsebesült. Az eljárást megindították ellene.

— **A kikötőből.** Május 31. **Érkezett:** „Vorwärts” osztrák gőzös Kobeból 5000 zsák rizsszel, 6900 zsák lenmaggal és 70 tonna vegyes áruval; „Gróf Serényi Béla” magyar gőzös Grimsbyből 4430 tonna közzénnel; „Szent László” magyar gőzös Velence érintésével 1200 láda narancscsal és 60 tonna vegyes áruval; „Styria” osztrák gőzös Konstantinápolyból üresen.

Színház és Művészet.

A színi idény

utolsó előadásai.

A magyar színi évad kapuzásával egyetemben nem kevesebb mint öt előadásról számolunk be e sorokban. Szombaton este „A hadnagy ur” került színre a Fenice deszkáin, amelyben Szentgyörgyi Lenkének, Kőszegi Arának, Cseöregnek és Cseh Ivánnak voltak hálás szerepei. Heltai és Lajthay szintén lényegesen hozzájárultak az est sikeréhez. A Bércziné Horváth Irma által rendezett kutyamosó táncot meg kellett ismételni.

Pünkösdvasárnap délután a „Tatárjárás”, hétfőn délután pedig „A madarász” került színre, mindkettő az előző előadásokhoz hasonló szereposztásban.

A szezon utolsó két estjét „Az erdészleány” előadásai töltötték ki, mely darabban Szentgyörgyi Lenke szinte utólrhetetlenül bájos és minden nőanszában mesteri játékot produkál Krisztina szerepében. A szerepet valóságosan Szentgyörgyi Lenkére szabták, mert csak ő képes az érzelmenek ennyi skáláján játszani s játékába annyi melegséget, közvetlenséget s szeretetreméltóságot belevinni. Mindkét estén az ovációk egész sorozatában volt része és tegnapelőtt néhány színházba járó tisztelőjétől, tegnap este pedig a Tengerész Akadémia nővendégeitől egy-egy óriási virágállványt kapott. Még a tegnapi bucsuelőadás végén is csak őt hívta s őt éljenzte a közönség, úgy hogy négyszer ötször kellett a színházról bucsuzó közönség előtt megjelennie. Mellette Lajthay Károly vált ki a császár szerepében valóban művészi és intelligens játékával. Cseöreg és Bándi Rózi kifogástalanul énekeltek mindkét este és Cseh Iván, Kőszegi Aranka és Bérczi Gyula szintén a legjobbat produkálták.

A tegnapi előadással befejeződött az idei magyar színiévad, amelyben 51 napon át 62 előadást rendezett a szintársulat. Az egész színi időnyt összefoglaló bírálatunkat a legközelebbi napokban fogjuk elmondani.

Távirat ◀▶ Telefon.

Khuen-Héderváry kijelentései.

BUDAPEST, jun. 1. Khuen-Héderváry Károly gróf a pünkösdi ünnepek alatt beszélgetést folytatott egy újságíróval, akit többek között felkért, hogy cáfolja meg a leghatározottabban, mintha ő alkotmányellenes kabinetalakításra vállalkozna. Megvetéssel gondol azokra, akik nevével játékot űznek s folyton alkotmányellenes kísérletekkel vádolják. Alkotmányellenes kibontakozásra sem a korona sem a trónörökös nem gondol sőt minden tényező azon munkálkodik, hogy hosszabb időre biztosítsák az alkotmányos rendet.

A király Pozsonyban.

POZSONY, jun. 1. Pozsonyban ma nyitották meg a király jelenlétében az Árpádházi szent Erzsébetről elnevezett napközi gyermekotthont. A város az ünnepi alkalomra díszbe öltözött, az épületek fellobogózva, az utcákon diadalkapuk vannak s mindenütt zászlókat lengtet a szél. Délelőtt tizenegy órakor az udvari különvonat berobogott a pályaudvarra és riadó éljenzéssel üdvözölték a királyt, midőn kocsijából kilépett. A király miután Frigyes főherceggel váltott néhány szívélyes szót, a magyar kormány képviselőjében megjelent Zichy Aladár gróf és Apponyi Albert gróf minisztereket szólította meg. Ezután az udvari váróterembe ment, ahol a városi, megyei és állami hivatalok küldötteinek élén Brolly Tivadar polgármester üdvözölte. A király válaszában hangsúlyozta, hogy Pozsony hódolatát és kipróbált királyhűségének kifejezését köszöni. Örömmel jött Pozsonyba, ahol az Árpádházi szent Erzsébet emlékére napközi gyermekotthont létesítettek. Biztosította Pozsonyt további kegyelméről és megbizta a polgármestert, hogy adja át a város közönségének királyi üdvözlését. Ezután a király Frigyes főherceggel kocsiba ült s a napközi gyermekotthonhoz hajtatott, ahol Izabella, Gabriella és Mária főhercegnők fogadták.

Gyilkosság a Tattersalban.

BUDAPEST, jun. 1. Vasárnap kora reggel vértócsában megtalálták a Tattersal mellett Pant György spalatói származású szabólegény hulláját. A rendőrorvos a holttesten talált nyomokból megállapította, hogy Pant homoszexuális hajlamu ember volt. Ma reggel megjelent a főkapitányságon egy Hungária-köruti kávéház tulajdonosa, aki azt vallotta, hogy látta, amint egy közhuszár véres ruháját egy kútnál kimosta; majd a közeli huszárkaszárnyába tért be. A feljelentés alapján a katonai hatóságok is vizsgálatot indítottak, eddig azonban eredménytelenül.

A szabadkai gyilkosság.

BUDAPEST, jun. 1. A budapesti vizsgálóbíró ma a szabadkai törvényszék megkeresésére kihallgatta Popper Gyula budapesti cipészt, ki ügyvédjével jelent meg. Popper megismételte a rendőrségen tett vallomását s hozzátette, hogy Vojthát és Jánosyt nem ismeri. A rendőrség ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy valótlan az a hír, mintha Poppert mint bűnrészt idézték volna meg, mert őt tanuként hallgatták ki.

Zeppelin berlini útja meghiusult.

BERLIN, máj. 31. Tegnap este a Tempelhof mezőn mintegy százezer embernyi tömeg gyűlt össze, hogy a „Zeppelin II.” érkezését bevárja. A császár, a császárnő, a trónörökös párs az uralkodóház majdnem összes tagjai szintén ott várták több órán át a léghajót. A császári pár és a többi fejedelmi személyiségek 10 óra után visszatértek Portsdamba, míg a közönség csak éjfélkor kezdett oszladozni.

A Zeppelin léghajó balesete.

GÖPPINGEN, jun. 1. Mialatt a léghajót Berlinben türelmetlenül várták, azolatt ezt Göppingen közelében baleset érte, majdnem ugyanott, a hol a múlt nyáron az első léghajó pusztult el. Mikor ugyanis a léghajó Bitterfeldből Friedrichshafenbe akart visszatérni, Göppingen közelében Zeppelin le akart szállni mert elfogyott a benzinkészlet. A leszállásnál a kormányos nem vett észre egy körtefát s a kormányozható léghajó eleje az ágakba szuródott. A léghajó alumínium váza erősen megrongálódott s egy csavar is eltört, úgy hogy tovább menni lehetetlen volt. Azonnal hozzáláttak a kijavításhoz. A léghajó valószínűleg még holnap tovább mehet. Zeppelin Friedrichshafenbe tért vissza.

Elfojtott forradalom.

PÁRIS, máj. 31. A Havas-ügynökség jelenti Limából tegnapi kelettel: Pierola vezérlete alatt a tömeg megtámadta a kormánypalotát és hatalmába kerítette Leguia elnököt, hogy lemondásra kényszerítse. A kormányhoz hű csapatok azonban megszabadították Leguiát és megindították a tüzelést a tömeg ellen, amely több, mint 40 halottat hagyott a küzdelem színhelyén. Ezzel a forradalom el van fojtva.

M. kir. tengerészeti hatóság.

275. Eln. 09. szám.

Pályázati hirdetés.

A f. évi május hó 5-én 211/Eln. sz. a. kihirdetett pályázat megsemmisítették és új nyilvános pályázat hirdettek négy révszolgai (kalauzi) és egy portási állásra, mely állások évi 600 K fizetéssel, törvényszerű lakpénzzel (illetve a portás részére természetbeni lakással) végül természetbeni ruhailletményekkel vannak egybekötve.

A kinevezés egyelőre ideiglenes minőségű, a véglegesítés egy évi szolgálat után történik, ha az illető a követeiményeknek megfelelt.

A révszolgai állásra pályázók szabályszerű folyamodványaikhoz csatolandó okmányaikkal kimutatni tartoznak:

1. magyar állampolgárságukat.
2. erkölcsi előéletüket.
3. egészségi állapotukat
4. nyelvismereteiket, továbbá:
5. hogy legalább két évig tengeri hajón szolgáltak tengerész vagy kormányos minőségben, vagy, hogy valamely a hajószolgálatban szükséges mesterségben jártasak és
6. hogy tényleges katonai kötelezettségének eleget tettek, végül
7. hogy a 30-ik életévet még be nem töltötték.

Ezen folyamodványok legkésőbb f. évi június hó 28-áig a fiumei m. kir. révhatárhoz nyújtandók be.

A portási állásra pályázók tartoznak a fentebbi okmányokkal felszerelt folyamodványaikkal a fiumei m. kir. révhatár főnökénél legkésőbb f. évi június hó 28-áig személyesen jelentkezni.

Megjegyeztetik, hogy azon pályázók, kik a magyar, horvát és olasz nyelvet bírják, oly pályázókkal szemben: kik csekélyebb nyelvismerettel bírnak előnyben részesülnek.

A törvény értelmében előnyben részesülnek továbbá azok, akik a cs. és kir. haditengerészetnél beöltött 12 év közül 8 évig altiszti minőségben szolgáltak és ennek megfelelően a cs. és kir. hadügy- illetve a m. kir. honvé-

delmi minisztérium részéről, kiállított igényt tanúsító bizonyítványt felmutathatnak.

A m. kir. tengerészeti hatóság fentartja magának, hogy igényjogosultsággal bíró pályázók nem jelentkezése esetén az állás betöltéséről szabadon intézkedjék.

Végül megjegyeztetik, hogy a révszolgai állások elnyerésével egybekötött szolgálat nincs helyhez kötve, hanem azok a felmerülő szükséghez képest bármely révhatárnál teljesítendő.

Fiume, 1909. évi május hó 26-án.

M. kir. tengerészeti hatóság.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterápiái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina** — **Grand Hotel Lido.** Villák. Parkok. Automobilok.

Lido-Velence. Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

Figyelem!

Tavaszi csapolása a világhírű „Szent István”

védjegyű Dupla Malátasörnek

A Kőbányai Polgári Serfőző r. t. gyártmánya 7 legmagasabb kitüntetés

Orvosilag ajánlva. Kivitel minden világrészbe.

Naponta friss csapolás:

Fiumében: „Grand Hotel Europa” éttermeiben és kávéházában, a „Hotel de la Ville” éttermeiben és kávéházában, továbbá: a „Gambrinus Buffet”-ben, Via del Lido, a „Magyar vendéglőben,” Riva Szápáry, a „Grünfeld vendéglőben,” Vjale Francesco Deák, az „Andemo dal Tita” vendéglőben, Via S. Girolamo.
Susákon: a „Hotel Continental” éttermeiben, a Hotel Sušak varietében.

Szájpadlás nélküli fogakat fogsorokat aranykoronákat és hidakat, továbbá minden e szakmába vágó műdolgotak jutányos áron készít

PÁLMAI ISTVÁN fogműterme

Fiume De la Ville szálló II. em.

Nyitva d. e. 9—12-ig d. u. 3—8-ig.

Szépség és hajápolási terem

— FIUME, Corso 7 III. em. (Jellusich fénykép. háza.) —

A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) vil-
lanyos arcmasszázs (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyuksemmvágás stb. Diszfé-
sülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.

Tisztelettel értesitem, a n. é. közönséget, hogy
e hó 15-én áthelyeztem

monogram-himző,
gép-harisnyakötő

plüsszírozó és guvrirozó üzletemet az Andrássy u.
24. sz. alól a Via Adamich I. sz. alá (Európa szálló).
Minél számosabb rendelést kérve, melyeknek
kiválóan szép kiviteléért kezeskedem vagyok kiváló
tisztelettel WEISZ T.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Teljesen új műsor.

Gita Spiro német énekesnő,
Mina Consuelo olasz énekesnő,
Bihari Mancsi és Rózi magyar szubrettek,
Lilly de Horrè bécsi szubrett
D'Argent—Comegna excent. átvált. kettős.
Dóri Gita magyar szubrett,
Elly Rigge bécsi szubrett.

Estéknként fényes bohózat.

Karmester:
Virgilio VirgiliRendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj 1 kor.

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vil-
lanyos készülékekkel, hajfestés, manicure,
pedicure és mindennemű haj- és fésülési
munka kifogástalan jó és gyors kivitelben
végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel
azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
vatalában Vicolo dell Ospedale Casa
Wurzer I. em.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Lido-Velence

Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes
fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére.
Nagy előcsarnok terraszok, villanyvilágítás, lift, köz-
ponti fűtés, dohányzó, biliárd, olvasó- és hálóterem.
Külön lakásrészek fürdővel és toalette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilseni és müncheni sör.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készül elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Gra-
ham- és rozskenyeret. Ezen-
kívül elfogad sütésre kenyeret
és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső
budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültet postai csomagban is
szétküldetnek.

ABBZIA

Petritz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha.
Naponta friss halak. Kőbányai polgársőr
és pilzeni ősforrás. Válogatott borok.

Új tulajdonos Petritz József,
az Emma penzió tulajdonosa is.

Megnyílt!**Megnyílt!**

Az ujonnan átalakított
„Monte Verde“ vendéglő
kerthelyisége. Kitűnő kiszolgálás. Finom
ételek és italok.
Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemesebb szórakozó
helye.

A vendéglős.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg ma-
gyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolságra a
Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

**SPIRID MARCETTA
ORIENT**

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.
Minden este cigányzene.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jéggár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ**DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákból érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fü-
szer- és csmege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagybecsült kereskedőit, raktártu-
lajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét,
mely a reabizott áruk és bolthelyiségek éjjeli őrizetére terjed ki

junius 1-én megkezd.

Bátrak leszünk tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz elkül-
deni, hogy a bérleti feltételeket előterjessék és az előfizetőkkel a megállapodást
személyesen megkössék.
Irodánk e hó 20-án nyílik meg a Via della Riva 8. sz. I. emeletén.